

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2467/19-S

Název	Speciálně pedagogické centrum při Národním ústavu pro autismus
Sídlo	Školní 402, 289 21 Kostomlaty nad Labem
E-mail	spc@nautis.cz
IČ	02742993
Identifikátor	691006059
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	PaedDr. Věra Čadilová
Zřizovatel	Národní ústav pro autismus, z.ú., Brunnerova 1011/3, Řepy, 163 00 Praha 6
Místa inspekční činnosti	Českolipská 621/26, Prosek, 190 00 Praha 9 Josefa Knihy 225, 337 01 Rokycany
Termín inspekční činnosti	12. – 14. listopad 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných poradenských služeb ve školském poradenském zařízení.

Charakteristika

Speciálně pedagogické centrum při Národním ústavu pro autismus (dále „SPC“) je školské poradenské zařízení, které zajišťuje pro děti, žáky a studenty (dále „žáky“ nebo „klienty“) s

autismem a jejich zákonné zástupce, školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost. Poskytuje odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby a napomáhá při volbě vhodného vzdělávání žáků a přípravě na budoucí povolání. SPC poskytuje poradenské služby zejména na odloučeném pracovišti Českolipská 621/26, Prosek v Praze 9. Prvním rokem je zajišťuje rovněž na pracovišti v Rokycanech na ulici Josefa Knihy 225. Celkový počet klientů se za poslední tři roky zvýšil, a to z 506 na 595.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Ředitelka školy působí na vedoucím pracovním místě v SPC od jeho vzniku, pro jeho chod zajistila odpovídající materiální i personální podmínky. Stanovila koncepční záměry rozvoje SPC, které vzhledem k finančním potížím postupně realizuje pouze v omezené míře. Ředitelka vydala organizační řád, ve kterém jasně stanovila kompetence vedoucích pracovníků a ostatních zaměstnanců SPC a činnosti administrativního a správního charakteru. Pracovníci SPC se scházejí na pravidelných poradách, kterých se účastní i zástupce pracovníků odloučeného pracoviště. Nastavený systém tak velmi dobře zajišťuje předávání informací vedením SPC všem pracovníkům. Porady zastávají rovněž funkci metodického orgánu. Jsou na nich řešeny konkrétní případy jednotlivých klientů, čímž dochází k profesnímu rozvoji odborných pracovníků. Na poradách je také věnována pozornost poznatkům ze vzdělávacích akcí, kterých se odborní pracovníci účastnili jako lektori nebo v rámci svého profesního rozvoje. Je na nich také vytyčen prostor pro řešení provozních záležitostí. Vedení SPC se zabývá kontrolní činností práce zaměstnanců, neprovádí z ní však žádné prokazatelné výstupy a z nich plynoucí opatření. Při kontrole spisů bylo pracovníky ČŠI zjištěno, že nastavená kontrolní činnost vedením SPC je nedostatečná. Četné formální nedostatky byly zjištěny ve zprávách a doporučeních vydaných SPC a vedené personální dokumentaci. Ke zjištěným nedostatkům, o kterých byla ředitelka v průběhu inspekční činnosti informovaná, je nutné přijmout opatření. Pozornost je třeba věnovat ze strany vedení také autoevaluaci, nastavit systém zjišťování kvality poradenských služeb a podmínek pro jejich poskytování a jejich vyhodnocování, včetně přijímání následných opatření.

Ředitelka SPC cíleně podporuje odborné pracovníky v jejich profesním rozvoji. Ve spolupráci s nimi každoročně zpracovává každému individuální plán dalšího vzdělávání pedagogického pracovníka, jehož obsahem jsou konkrétní vzdělávací akce, kterých se má v průběhu roku zúčastnit. Z předložené dokumentace o účasti na vzdělávacích akcích je zřejmá aktivita odborných pracovníků v oblasti svého profesního rozvoje. Vzhledem k zaměření SPC bylo jejich další vzdělávání cíleno na vzdělávání žáků s autismem. Pracovníci SPC se neopomíjeli vzdělávat i v oblastech dalších speciálních vzdělávacích potřeb, které doprovázejí autismus. Vedení SPC má nastaven funkční systém uvádění začínajících pracovníků, kterým věnuje patřičnou pozornost.

SPC má v posledních dvou letech personálně stabilní tým složený ze sedmi speciálních pedagogů a jedné psychologičky. Všichni odborní pracovníci splňují kvalifikační požadavky pro výkon práce, kterou vykonávají. V týmu pracují také terapeut, který pořádá především besedy pro spolužáky klientů, administrativní pracovníce a sociální pracovníce – kontaktní osoby pro veřejnost.

Pracoviště SPC v Praze se nachází v pronajatých prostorách, které jsou dostatečné pro realizované činnosti. Nabízí svým klientům při poskytování poradenských služeb příjemné prostředí. Vkusné a moderní zařízení prostor bylo pořízeno ze sponzorských darů. Klienti využívají čekárnu vybavenou posezením a herními a relaxačními prvky. Většina odborných pracovníků má k dispozici samostatnou pracovnu. Organizace jejich práce je zajištěna tak, aby každý pracovník měl vždy při vykonávání práce s klientem k dispozici pracovnu. V prostorách SPC je také školící místnost využívaná především pro vzdělávání pedagogických pracovníků, ale

i pro setkávání pracovníků SPC v rámci porad, či pro terapeutickou činnost. V prostorách, ve kterých pracuje sociální pracovnice, je uzamykatelná skříň určená pro ukládání spisů a jejich archivaci. Součástí prostor SPC je také sklad pomůcek, které si odborní pracovníci mohou zapůjčit pro práci s klienty. Jelikož budova není bezbariérová, mohou pracovníci SPC využívat pro práci s klienty, v případě potřeby bezbariérového přístupu, prostor malé tělocvičny s šatnou v přízemí objektu.

Pracoviště v Rokycanech je zřízené na žádost plzeňského kraje a svůj provoz zahájilo v září 2019. Protože je v provozu teprve velmi krátce, je vybaveno pro vyšetřování klientů prozatím základními materiály. Odborné pracovnice využívají bohaté vybavení Spolku SENs, z. s., Centra péče o děti s vývojovou poruchou, které s prostory SPC bezprostředně sousedí. Jeho zakladatelka je zároveň speciální pedagožkou a vedoucí pracoviště SPC v Rokycanech.

Všichni pracovníci SPC jsou vybaveni notebookem, který využívají při své práci v kanceláři i v terénu. Evidence klientů je vedena elektronicky v excelových tabulkách, proto je méně přehledná. Složitým způsobem poskytuje souhrnný přehled o klientech a o poskytnutých službách. Pouze v omezené míře umožňuje vedení SPC provádět průběžnou kontrolní činnost. SPC nemá k dispozici služební auto, výjezdy jsou realizovány především hromadnou dopravou, na vzdálenější místa soukromými automobily využívanými pro pracovní účely. Fyzickou prohlídkou obou pracovišť bylo ověřeno, že SPC vytváří bezpečné prostředí pro své klienty, o čemž svědčí nulová míra úrazovosti.

V roce 2016 se výrazně měnily finanční zdroje pro financování SPC. Před 1. září 2016 hospodařilo s dotacemi ze státního rozpočtu a příjmy z plateb poskytnutých za služby dle platného sazebníku SPC, po změně legislativy po tomto datu s financemi vybíranými od klientů ve formě ročního klientského poplatku. Od roku 2018 poskytuje všechny standardní služby vedoucí k podpůrným opatřením zdarma, dle zveřejněného sazebníku zpoplatňuje v souladu s právními předpisy pouze služby nadstandardní. Do řešení problému týkajícího se nedostatku finančních prostředků pro provoz SPC se aktivně zapojil zřizovatel, a to kampaní s vyhledáváním individuálních i firemních dárců i svými půjčkami finančních prostředků potřebných k zajištění chodu SPC.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

SPC vede o svých klientech osobní spisy, které obsahují veškerou požadovanou dokumentaci, a je v nich chronologicky a komplexně zachycen průběh poskytovaných služeb. Z obsahu spisů je zřejmé, že největší podíl poradenských služeb SPC představuje psychologická a speciálně pedagogická diagnostika a vypracování zpráv a doporučení z těchto vyšetření. Vzhledem k tomu, že polovinu poradenských činností pracovníci SPC realizují v terénu, významnou součástí práce odborných pracovníků jsou také individuální konzultace s pedagogy nebo výchovnými poradci jednotlivých škol. Pro optimální nastavení podpůrných opatření klienta v průběhu diagnostického procesu odborní pracovníci pracují se vstupními informacemi získanými nejen od školy (náhledy ve výuce, alespoň 1x do roka), ale i od zákonných zástupců klientů (anamnéza rodinná, osobní) a dalších subjektů (např. odborníků lékařské nebo klinické praxe). Odborní pracovníci používají širokou škálu vhodně volených standardizovaných diagnostických metod, které odpovídají povaze a účelu požadované poradenské služby. Psycholožka využívá standardizované psychologické diagnostické nástroje, metody a postupy, při jejich použití zohledňuje věk klienta a účel poradenských služeb. K nadstandardním činnostem, které vykonává, patří diagnostický screening u tříletých a mladších dětí. Speciální pedagogové využívají standardizované testové baterie a další metody, které vhodně kombinují podpůrnými didaktickými pomůckami.

Terapeut SPC, který je součástí poradenského týmu, vede v rámci nadstandardních činností s klienty nácviky sociálních a komunikačních dovedností a skupinové terapie. Velmi dobře spolupracuje se školami a v rámci návštěv realizuje nácvik sociálních dovedností s klientem přímo ve škole. Škola následně informuje terapeuta o jeho pokrocích na základě dohodnutých postupů, popř. se zúčastnění domlouvají na jejich úpravě. Terapeut SPC se také zabývá problematikou sociálně patologických jevů, problémovým chováním žáků, prevencí šikany. V případě potřeby spolupracuje s metodikou prevence ve školách.

SPC při spolupráci s pracovníky školních poradenských pracovišť (konzultace při vyhodnocování podpůrných opatření, nastavení aktuálního individuálního vzdělávacího plánu, vhodnost začlenění klientů do kolektivu apod.) získává zpětnou vazbu o kvalitě poskytovaných služeb. Pracovníci SPC poskytují pedagogům pravidelnou metodickou pomoc formou terénních výjezdů přímo do škol. Zpětnou vazbu o vhodnosti realizovaných podpůrných opatření pracovníci SPC získávají také při vykonávání praxe některých klientů – žáků středních škol přímo v SPC. Pořádá pro výchovné poradce pravidelná setkání, kde je seznamuje s aktuální úpravou legislativy a řeší s nimi zejména vhodnost výběru dalšího vzdělávání pro žáky s PAS. Dále pořádá kazuistické semináře pro asistenty pedagoga a pedagogy, kteří vzdělávají žáky s PAS. Pro zákonné zástupce spolužáků dětí s PAS pořádá terapeut SPC besedy zaměřené na chování konkrétního žáka.

Odborní pracovníci se účastní konferencí, na kterých prezentují svoji činnost a informují o práci s dětmi s PAS. Aktivně se zapojují např. do projektu Hlavního města Prahy „Informovanost o problematice autismu jako klíč k rozvoji vzdělávání dětí s PAS“, v rámci kterého realizují přednášky ve školách a besedy se spolužáky. Seminářům na podporu učitelů ve školách i tvorbě metodických a podpůrných materiálů se pedagogičtí pracovníci SPC aktivně věnují jako partneři projektu financovaného z evropských strukturálních fondů „Inovativní metody integrace žáků s poruchou autistického spektra“. Dále pořádají workshopy pro školy se zaměřením na praktické zkušenosti a příklady dobré praxe. Pro pracovníky SPC je velmi přínosná součinnost s neurology, psychiatry a klinickými psychology. Pracovníci SPC v případě potřeby (např. na případových konferencích) spolupracují s Orgánem sociálně právní ochrany dětí.

Závěry

Vývoj školského poradenského zařízení

Od poslední inspekční činnosti vykonané v SPC dne 6. prosince 2017 došlo:

- ke změně sídla a jednoho z pracovišť,
- k výraznému navýšení počtu klientů,
- ke stabilizaci týmu odborných pracovníků.

Silné stránky

- Efektivní využití pracovních porad k případovým studiím klientů vede k cílenému profesnímu rozvoji odborných pracovníků.
- Ředitelka umožňuje klientům, kteří jsou v jejich dlouhodobé péči a aktuálně studují střední školu, vykonávat odbornou praxi v SPC, což má pozitivní dopad na osvojování si nejen praktických dovedností pro další uplatnění v praxi, ale i sociálních dovedností.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Formální nedostatky ve zpracovaných zprávách a doporučeních v některých případech nevypovídaly o skutečném průběhu poskytovaných služeb pracovníky SPC.

Doporučení pro zlepšení činnosti poradenského zařízení

- Nastavit účinný systém kontroly výstupů odborných pracovníků a vedené spisové dokumentace SPC.
- Zavést evidenční systém klientů umožňující zpřehlednění provedených služeb a kontrolní činnost.
- Zavést evaluační systém poskytující zpětnou vazbu vedení SPC ke spokojenosti s poskytovanými službami.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského poradenského zařízení ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školské právnické osoby ze dne 17. února 2014 včetně Dodatků č. 1 ze dne 22. ledna 2015, č. 2 ze dne 17. května 2016, č. 3 ze dne 11. března 2019
2. Jmenovací dekret ředitelky s účinností od 1. března 2014, na dobu neurčitou, ze dne 17. února 2014
3. Výpis z rejstříku škol a IZO: 181 053 128 Speciálně pedagogické centrum ze dne 31. října 2019
4. Vnitřní řád Speciálně pedagogického centra při Národním ústavu pro autismus platný od 1. září 2019
5. Organizační řád vydaný dne 1. září 2014, včetně dodatků č. 1 až 5 vydaných v letech 2014 až 2019
6. Struktura řízení v SPC NAUTIS ze dne 25. dubna 2018
7. Ceník nadstandardních služeb SPC platný od 22. října 2019
8. Zápisy z porad SPC vedené ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020
9. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2019/2020
10. Absolvované DVPP za školní roky 2018/2019 a 2019/2020

11. Personální dokumentace (doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků) k termínu inspekční činnosti
12. Evidence DVPP, školní rok 2019/2020
13. Osobní spisy klientů ve školním roce 2019/2020 (vzorek), vedené k termínu inspekční činnosti
14. Smlouva o výpůjčce (Město Rokycany a Speciálně pedagogické centrum APLA Praha) nebytových prostor na adrese J. Knihy č. p. 225, 337 01 Rokycany – Střed od 1. září 2016 na dobu neurčitou, ze dne 15. srpna 2016
15. Smlouva o podnájmu nebytových prostor (ZŠ Kostomlaty nad Labem, příspěvková organizace a Speciálně pedagogickém centru při Národním ústavu pro autismus)
16. Nájemní smlouva (Sociální služby Praha 9, z. ú. a Speciálně pedagogické centrum při Národním ústavu pro autismus) ze dne 19. září 2018 s účinností od 1. října 2018 na dobu neurčitou
17. Z 33-01 Výkaz o speciálně pedagogickém centru podle stavu k 30. 9. 2019
18. Dokumentace školského poradenského zařízení k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví klientů, k termínu inspekční činnosti
19. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školského poradenského zařízení
20. Informace o odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ze dne 22. února 2018
21. Zápis o zjištěných skutečnostech ze dne 14. listopadu 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského poradenského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jan Dusík v. r.

Mgr. Lenka Zárubová, školní inspektorka

Mgr. Lenka Zárubová v. r.

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Šarounová v. r.

V Brně dne 13. prosince 2019

**Datum a podpis ředitelky školského poradenského zařízení potvrzující projednání
a převzetí inspekční zprávy**

PaedDr. Věra Čadilová,
ředitelka školského poradenského zařízení

.....

V